

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 4

РОЗДІЛ II. Позитивне (юридичне) право.

Тема 2. Держава: загальнотеоретична характеристика

Теоретичні питання

1. Загальні функції держав: поняття, види. Правові форми здійснення функцій держави.
2. Взаємодія держави з іншими суб'єктами політичної системи суспільства.

Термінологічне завдання

Засвойте визначення таких понять: функції держави, політична система суспільства, громадська організація, політична партія, міське (територіальне) самоврядування

Практичні завдання

1. Ознайомтесь із [Законом України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 01.07.2010 № 2411-VI](#)

1.1. Визначіть, до яких функцій держави за територією поширення (зовнішні чи внутрішні) належать такі напрями діяльності Української держави:

- 1.1.1. запобігання конфліктам у регіонах, що межують з Україною, та врегулювання наявних конфліктів;
- 1.1.2. боротьба із злочинністю шляхом поліпшення координації роботи правоохоронних органів, оптимізації їх структури, належного забезпечення їх діяльності;
- 1.1.3. створення сприятливих умов для задоволення національно-культурних і мовних потреб українців, які проживають за межами України, підтримання з ними сталих зв'язків;
- 1.1.4. зміцнення економічної інтеграції регіонів з використанням переваг територіального поділу і кооперації праці;
- 1.1.5. підтримка інтеграції України у світовий інформаційний простір.
- 1.1.6. забезпечення незалежної діяльності об'єднань громадян, посилення їх впливу на прийняття суспільно важливих рішень;

Функції держави	
Внутрішні	Зовнішні
№ ???	№ ???

- 1.2.** Визначіть, до яких функцій держави за часом дії (постійні чи тимчасові) належать такі напрями діяльності Української держави:
- 1.2.1. впровадження системи екологічно збалансованого використання природних ресурсів;
 - 1.2.2. забезпечення комплексного захисту населення та реабілітації території від негативного впливу наслідків Чорнобильської катастрофи, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи;
 - 1.2.3. гарантування державою непорушності усіх форм власності як основи ринкової системи господарювання;
 - 1.2.4. переведення українських газо-, нафтотранспортних і електричних мереж на умови функціонування, що діють у державах Європейського Союзу;

Функції держави	
Постійні	Тимчасові
№ ???	№ ???

1.3. Визначіть, до яких функцій держави за сферою суспільних відносин (політична, економічна, культурна, соціальна) належать такі напрями діяльності Української держави:

- 1.3.1. вдосконалення системи проведення виборів до Верховної Ради України та органів місцевого самоврядування;
- 1.3.2. захист, модернізація та розвиток національної культурної індустрії (книговидання, кінематографія, мистецтво);
- 1.3.3. досягнення ефективного демографічного розвитку;
- 1.3.4. підвищення ролі та відповідальності політичних партій, сприяння політичній структуризації суспільства на засадах багатопартійності, створення умов для забезпечення широкого представництва інтересів громадян у представницьких органах влади;
- 1.3.5. подолання бідності і зменшення соціального розшарування,
- 1.3.6. забезпечення конкурентоспроможності національної економіки, досягнення високих темпів її зростання, забезпечення макроекономічної стабільності та низького рівня інфляції;
- 1.3.7. удосконалення системи пенсійного забезпечення, створення умов для гідного життя людей похилого віку, стимулювання розвитку недержавної системи пенсійного страхування;
- 1.3.8. перехід на європейську модель ринкового нагляду, якості та безпеки продукції;
- 1.3.9. підвищення ролі вищої освіти і науки як основ становлення в Україні ефективної «економіки знань».

Функції держави			
Політична	Економічна	Культурна	Соціальна
№?	№?	№?	№?

Поясніть (письмово у зошиті), які з перелічених функцій держави, на Вашу думку, є основними, а які неосновними (допоміжними)? Яким значенням володіє законодавче закріплення основних напрямів діяльності держави та засад її політики в окремому Законі України?

2. Ознайомтесь із статтею 36 [Конституції України від 28.06.1996](#), статтею 2 [Закону України «Про політичні партії в Україні» від 05.04.2001](#), статтею 1 [Закону України «Про громадські об'єднання» від 22.03.2012](#).

Ознайомтесь із п. 2.1. [статуту політичної партії «Блок Петра Порошенка «Солідарність»](#) та п. 2.1-2.3 [статуту Всеукраїнської громадської організації «Асоціація правників України»](#)

Порівняйте мету та завдання цих громадських об'єднань.

Заповніть таблицю

	Політична партія «Блок Петра Порошенка»	Громадська організація «Асоціація правників України»
мета та завдання

Поясніть (письмово у зошиті), яка мета та призначення політичних партій та громадських організацій у політичній системі суспільства? Як взаємодіють політичні партії та громадські організації із державою у політичній системі суспільства?

У яких випадках держава може заборонити діяльність політичних партій та громадських організацій? Чи відомі Вам випадки заборони діяльності політичних партій у сучасному політичному житті України та світу.

Чим, на Вашу думку, діяльність політичних партій відрізняється від діяльності громадських організацій? Чи може бути іноземний громадянин членом громадської організації та політичної партії в Україні?

3. Ознайомтесь зі статтями 7 та 140 [Конституції України від 28.06.1996](#) та статтею 2 [Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»](#) від 21.05.1997 та поясніть, у чому полягає місцеве самоврядування? Як взаємодіють органи місцевого самоврядування із державою у політичній системі суспільства?

Визначіть, які із наведених завдань належать до напрямів діяльності місцевого самоврядування, а які з них – до напрямів діяльності держави.

Для вирішення завдання доцільно ознайомитись із положеннями [Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»](#) від 21.05.1997

- 1) забезпечення збалансованого економічного та соціального розвитку відповідної території;
- 2) забезпечення проведення державної економічної політики, здійснення прогнозування та державне регулювання національної економіки;
- 3) справляння місцевих зборів, передбачених законодавством;
- 4) забезпечення розроблення і виконання загальнодержавних програм економічного та соціального розвитку;
- 5) управління об'єктами житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, транспорту і зв'язку, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад;
- 6) управління закладами освіти, охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту, оздоровчими закладами, які належать територіальним громадам;
- 7) забезпечення проведення державної фінансової та податкової політики, сприяння стабільності грошової одиниці України;
- 8) забезпечення проведення державної правової політики;
- 9) проведення єдиної державної політики у сфері державної служби;
- 10) координація на відповідній території діяльності суб'єктів містобудування щодо комплексної забудови населених пунктів.

Заповніть таблицю

	держава	міське самоврядування
завдання	???	???

Творчі завдання:

1. Проаналізуйте запропоновану допоміжну літературу:

Лемак О., Лемак В. Функції сучасної держави: новий зміст в умовах глобалізації / О. Лемак, В. Лемак // Публічне право. – 2011. – № 1. – С. 108-115.

Висловіть (письмово у зошиті) свою позицію щодо впливу глобалізаційних світових процесів на функції сучасної національної держави?

2. Проаналізуйте запропоновану допоміжну літературу:

Биков О. М. Особливості взаємовідносин держави і церкви в країнах з монорелігійним складом населення [Електронний ресурс] / О. М. Биков // Форум права. – 2011. – № 3. – С. 47-52.

Висловіть (письмово у зошиті) свою позицію щодо взаємодії церкви та держави у політичній системі суспільства. Як Ви вважаєте, чи можливе та доцільне в країнах з монорелігійним складом населення визнання певної релігії офіційною?

Рекомендована література

Базова

1. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М. І. Козюбри. – К.: Ваіте, 2015. – С. 103-125
2. Луць Л. А. Загальна теорія держави та права: Навчально-методичний посібник (за кредитно-модульною системою). – К.: Атіка, 2013. – С. 18-25, 80-89
3. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави: Навч. посібник. – Вид. 10-е, доповнене. – Львів: Край, 2008. – С. 63, 85-94
4. Скаун О. Ф. Теорія права і держави: Підручник. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009, – С. 84-90, 131-138
5. Теорія держави і права : підручник / за ред. О. В. Петришина. – Х. : Право, 2015. – С. 62-68

Допоміжна

1. Биков О. М. Особливості взаємовідносин держави і церкви в країнах з монорелігійним складом населення [Електронний ресурс] / О. М. Биков // Форум права. – 2011. – № 3. – С. 47-52. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2011_3_9.pdf
2. Висоцький В. М. Функції політичних партій: правовий зміст поняття, ознаки, правова регламентація / В.М. Висоцький // Держава і право. – 2010. – Вип. 49. – С. 147-153. – Режим доступу: <http://dSPACE.nbuv.gov.ua/handle/123456789/34297>
3. Гапоненко Л. В. Місце політичних партій в політичній системі України [Електронний ресурс] / Л. В. Гапоненко // Держава і право. Юридичні і політичні науки. – 2013. – Вип. 59. – С. 78-83. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/dip_2013_59_15.pdf
4. Джураєва О.О. Функції сучасної держави : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / О. О. Джураєва; кер. роботи В. В. Завальнюк; Нац. ун-т "Одеська юридична академія". – Одеса, 2006. – 20 с. . – Режим доступу: <http://dSPACE.onua.edu.ua/handle/11300/953>
5. Лемак О., Лемак В. Функції сучасної держави: новий зміст в умовах глобалізації / О. Лемак, В. Лемак // Публічне право. – 2011. – № 1. – С. 108-115. – Режим доступу: <http://www.yourfuture.org.ua/ua/pb/2011/1/lemak.pdf>
6. Лощихін О. М. Функції сучасної державності: питання теорії та політико-правової практики / О. М. Лощихін // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія : Право. – 2012. – Вип. 1. – С. 125-133. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvamu_pr_2012_1_17
7. Мурза В. В. Поняття та види функцій сучасної держави / В. В. Мурза // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2011. – № 4. – С. 42-50. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VKhnuvs_2011_4_8.pdf.
8. Назаренко О. Політична система суспільства: сутність, основні риси, функції / О. Назаренко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2012. – Вип. 94. – С. 86-90. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Yur_2012_94_25
9. Прієшкіна О. В. Місцеве самоврядування та політична система України: взаємодія та розвиток / О. В. Прієшкіна // Актуальні проблеми держави і права. – 2011. – Вип. 61. – С. 163-172. – Режим доступу: <http://www.apdp.in.ua/v61/22.pdf>
10. Чопко Х. І. Екологічна функція держави / Х. І. Чопко // Університетські наукові записки. – 2008. – № 3. – С. 212-215. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2008_3_40